

سۇئال

مېنىڭ شىئە ساۋاقداشلىرىمدىن بىرى: ئۆزلىرىنىڭ قۇرئاندا بىزنىڭ قۇرئاندىمىزدا يوق بولغان بىر سۈرىنىڭ بارلىقىنى ئۇ سۈرىنىڭ ئىسمىنىڭ: **سۈرە ۋىلايە** ئىكەنلىكىنى ئېيتتى، بۇ توغرىمۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە-تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

شىئەلەرنىڭ قولىدىكى قۇرئاندا **ۋىلايە** سۈرىسىنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى بىر قىسىم شىئە ئۆلىمالىرى ۋە ئىماملىرى ئېتىراپ قىلدى، يەنە بىر قىسىم ئۆلىمالىرى ساقلانغان تەرىپىدىن **ۋىلايە** سۈرىسىنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى ئىنكار قىلدى.

شىئە ئۆلىمالىرىدىن: **ۋىلايە** سۈرىسى مەۋجۇت دەپ ئوچۇق ئاشكارا چار سالغانلاردىن بىرى ھىجرىيە 1320-يىلى ۋاپات بولغان: "مىرزا ھۈسەيىن مۇھەممەد تەقى ئەننۇرى ئەتتەبىرىسى" بولۇپ، ئۇ كىشى ئۆزىنىڭ قۇرئان كەرىم ئۆزگەرتىلگەن دېگەن گۇمانى قارشى بىلەن بۇ توغرىدا مەخسۇس بىر كىتاب يازغان ۋە ساھابىلار قۇرئان كەرىمدىن كۆپ نەرسىلەرنى يوشۇرغان، **ۋىلايە** سۈرىسىمۇ شۇ يوشۇرغان ئاياتلەرنىڭ جۈملىسىدىندۇر دېگەن. ئۇ كىشى ۋاپات بولغان دىن كىيىن راپىزىلار ئۇ كىشىنى ئىززەت قىلىپ كەربەلادىكى نەجەب قەبرىستانلىقىغا دەپنى قىلغان.

تېرىسىنىڭ بۇ كىتابى ھىجرىيە 1298-يىلى ئىراندا نەشىر قىلىنغان. بۇ كىتاب نەشىر قىلىنغاندا شىئەلەر ئارىسىدا قاتتىق غۇلغۇلا پەيدا بولغان. چۈنكى ئۇلار قۇرئان كەرىم توغرىسىدىكى شەك-شۈبھىلەرنى ئۆزلىرى ئېتىراپ قىلىدىغان يۈزلەپچە كىتابقا تارقىتىپ، بۇنى ئۆزلىرىنىڭ خاس كىشىلىرى ئارىسىدا قالدۇرۇشنى، پەقەت بىر كىتابقا توپلىماسلىقىنى مەقسەت قىلغان ئىدى. تېرىسى كىتابىنىڭ باشلىنىشىدا مۇنداق دەيدۇ: "بۇ ئېسىل، شەرەپلىك مۇھىم كىتاب بولۇپ، كىتابقا: "ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھنىڭ كىتابىدىكى ئۆزگەرتىشنى ئىسپاتلاشتىكى قەتئى دەلىل" دەپ ماۋزۇ قويۇلدى. بۇ كىتابتا ساھابىلار ئۆچۈرۈۋەتكەن ۋە يوشۇرغان دەپ گۇمان قىلىنغان ئايەت-سۈرىلەرنى زىكىر قىلدى، بۇنىڭ جۈملىسىدىن: **سۈرە ۋىلايە** بۇ ئاتالمىش سۈرىنىڭ تېكىستى كىتابتا مۇنداق بايان قىلىنغان: "ئى مۆمىنلەر! بىز سىلەرنى توغرا يولغا باشلاش ئۈچۈن ئەۋەتكەن پەيغەمبەر ۋە ۋەلىگە ئىشىنىڭلار، پەيغەمبەر ۋە ۋەلىينىڭ بەزىسى بەزىسىدىندۇر، مەن ھەممىنى بىلگۈچى ۋە خەۋەر تاپقۇچىدۇرمەن..." راپىزىلارنىڭ قارىشىدا يەنە بىر سۈرە بولۇپ، ئۇ **سۈرە نۇرەين** دەپ ئاتىلىدۇ، بۇ سۈرە مۇنداق بايان

قىلىنغان: "ئى مۇمىنلەر! بىز سىلەرگە نازىل قىلغان قوش نۇرغا ئىشىنىڭلار، قوش نۇر سىلەرگە مېنىڭ ئايەتلىرىمنى تىلاۋەت قىلىپ بېرىدۇ، سىلەرنى قىيامەتنىڭ ئازابىدىن ئاگاھلاندۇرىدۇ، ئىككى نۇرنىڭ بەزىسى بەزىسىدىنۇر، مەن ھەممىنى ئاڭلىغۇچى ۋە بىلگۈچىدۇرمەن، ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ روسۇلىغا بەرگەن ۋەدىسىگە ۋاپا قىلغۇچىلار ئۈچۈن نېمەتلىك جەننەت بار، ئىمان ئېيتقاندىن كىيىن كاپىر بولغانلار، ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ روسۇلىغا بەرگەن ۋەدىسىنى بۇزغانلار جەھەننەمگە تاشلىنىدۇ، ئۇلار ئۆز نەپسىگە زۇلۇم قىلغانلار ۋە پەيغەمبەرنىڭ ۋەسىيىتىگە ئاسىيلىق قىلغانلار بولۇپ، ئۇلار جەھەننەمنىڭ قايناق ئازابىدىن سۇغىرىلىدۇ...." ئۇنىڭدىن باشقا نۇرغۇن توقۇلما سۆزلەر بار.

مىسىر ئەدلىيە مىنىستىرلىكىدىكى چوڭ تەتقىقاتچى ئۇستاز مۇھەممەد ئەلى سەئۇدى شەرىقشۇناس "بەرايىن" نىڭ يېنىدىكى ئىرانىي قۇرئاننىڭ قول يازما نۇسخىسىدىن بۇ سۈرىلەرنى تىلگىراپ بىلەن نەقل قىلدى. ئەرەبچە قۇرئاننىڭ ئۈستىدە ئىران لۇغىتى بىلەن يېزىلغان تەرجىمىسى بار ئىدى.

شۇنداقلا بۇنى تىبرىسى ئۆزىنىڭ "ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھنىڭ كىتابىدىكى ئۆزگەرتىشنى ئىسپاتلاشتىكى قەتئى دەلىل" ناملىق كىتابىدا ئىسپاتلايدۇ. شۇنداقلا بۇ "مۇھسىن پانى كەشمىرىنىڭ" ئىران لۇغىتىدە يېزىلغان: "دەپستان مەزاھىب" دېگەن ئەسىرىدىمۇ قەيت قىلىنغان. بۇ كىتاب ئىراندا بىر قانچە قېتىم نەشىر قىلىنغان.

شۇنداقلا ئاللاھ تائالاغا يالغانى نىسبەت بەرگەن بۇ سۈرىنى شەرىقشۇناس "ئۇلدىكۇ" ئۆزىنىڭ "مۇسەھەلەر تارىخى" ناملىق ئەسىرىنىڭ 2-توم 102-بىتىدە نەقل قىلىپ، مىلادىيە 1842-يىلى "ئاسىيا-پارانسىيە گېزىتى" 341-439- سانلىرىدا نەشىر قىلىپ تارقاتقان.

بۇ ئاتالمىش سۈرىنى مىرزا ھەبىبۇللاھ ھاشىمىي ئەلخۇئۇئۇزىنىڭ: "مىنھاجۇل بەلاغە فى شەرھى نەھجۇل بەلاغە" ناملىق ئەسىرى 2-توم 217-بەتتە زىكىر قىلغان.

مۇھەممەد باقىر مەجلىسى ئۆزىنىڭ "تەزكىرەتۇل ئەئىمە" ناملىق ئىران-مەۋلانا نەشىرىياتى تەرىپىدىن پارس تىلىدا نەشىر قىلىنغان ئەسىرىدە 19-20-بەتلەردە زىكىر قىلغان. بۇ ھەقتە تېخىمۇ تەپسىلى مەلۇماتقا ئېرىشىش ئۈچۈن مۇھىبىددىن خەتەبىنىڭ "ئەلخۇتۇتۇل ئەرىزە لىل ئۇسەسىللەتى قامە ئەلەيھا دىنى ئەششەئە" ناملىق ئەسىرىگە قارالسۇن.

ئۇلارنىڭ بۇ گۇمانى ئاللاھ تائالانىڭ سۈرە ھىجىرنىڭ 9-ئايىتىدىكى: **إنا نحن نزلنا الذكر وإنا له لحافظون** تەرجىمىسى: **قۇرئاننى ھەقىقەتەن بىز نازىل قىلدۇق ۋە چوقۇم ئۇنى قوغدايمىز** دېگەن سۆزىنى ئىنكار قىلىش ۋە يالغانغا چىقىرىشتىن ئىبارەتتۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇسۇلمان ئۆلىمالىرى قۇرئان كەرىمدە ئۆزگەرتىش بار دەپ قارىغان كىشىنى كاپىر دەپ ھۆكۈم قىلدى.

شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "كىمكى قۇرئان كەرىمدىكى ئايەتلەر تولۇق ئەمەس، يوشۇرۇلغان ياكى بۇ ئايەتلەر ئۈچۈن يوشۇرۇن ئىزاھلاش بار، يوللۇق ئەمەللەرنى بىكار قىلىۋېتىدۇ دېگەندەك گۇمان-قاراشلاردا بولىدىكەن،

ئۇلار "قارامنتە، باتىنىيە ۋە تەناسىخىيە" دەپ ئاتىلىدىغان بولۇپ، ئۇلارنىڭ كاپىر ئىكەنلىكىدە ھېچ ئىختىلاپ يوق. "
[يالىڭاچلانغان قىلىچ" ناملىق ئەسەر 3-توم 1108-1110-بەتلەر].

ئىمام ئىبنى ھەزمى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "قۇرئان ئىچىدە ئۆزگەرتىش بار دېگەن ئادەم پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنى ئىنكار قىلغان ۋە ئۇنى يالغانغا چىقارغان بولۇپ، ئۇ كاپىر ھېسابلىنىدۇ." "ئەل فەسلۇ فىل ئەھۋائى ۋەلىمىلەل ۋەننىھەل" ناملىق ئەسەر 4-توم 139-بەت].

ھەممىدىن توغرىنى بىلگۈچى ئاللاھ تائالادۇر.